

Miltä kuntien toimintaedellytykset näyttävät?

Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden näkemykset erilaisiin asioihin ja toimenpiteisiin panostamisen tärkeydestä omassa kunnassa.

Lähde: Syys-lokakuussa 2025 toteutettu Kuntapäättäjäkysely, 2567 vastaajaa.

Kuntapäättäjäkysely 2025

Tarkka kysymysmuotoilu:

”Kun ajattelet mitä kunnalliset päättäjät voivat tehdä kunnan elinvoimaisuuden ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja parantamiseksi, miten *tärkeänä* pidät seuraaviin asioihin ja toimenpiteisiin panostamista oman kuntasi näkökulmasta?”

Arviot asteikolla 1-5; 1=ei lainkaan tärkeää; 5=erittäin tärkeää.

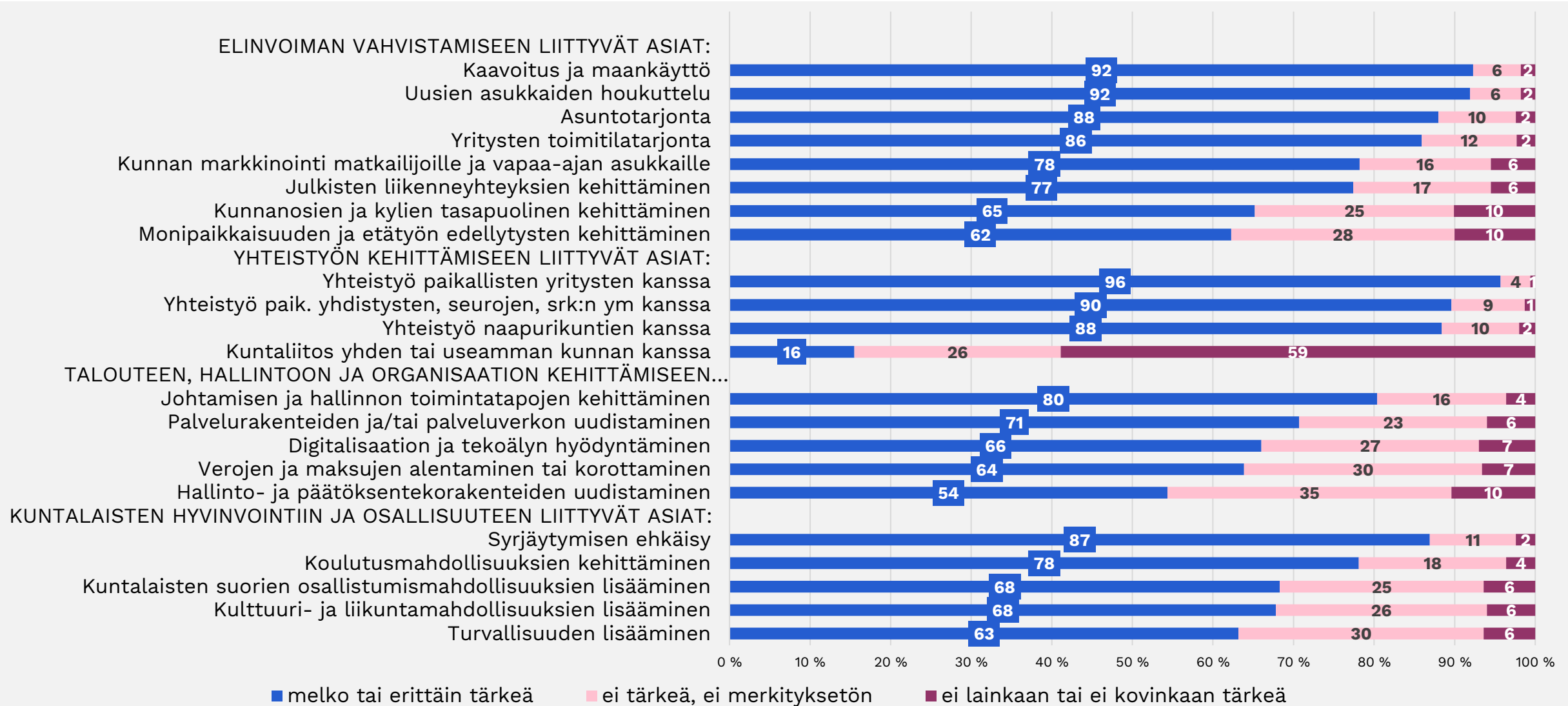
Ko. kysymyspatteristossa listatut 22 asiaa ja toimenpidettä liittyvät elinvoiman vahvistamiseen, yhteistyön kehittämiseen, talouteen, hallintoon ja organisaation kehittämiseen sekä kuntalaisten hyvinvointiin ja osallisuuteen.

Yleisiä tuloshavaintoja

- **Lähes kaikissa kartoitetuissa asioissa ja toimenpiteissä melko tai erittäin tärkeinä pitäviä yli puolet vastanneista luottamushenkilöistä ja johtavista viranhaltijoista.**
 - Ainoana poikkeuksena suhtautuminen *kuntaliitoksiin*; enemmistön mielestä vain vähän tai ei lainkaan tärkeä toimenpide oman kunnan näkökulmasta.
 - **Tärkeimpänä pidetyt asiat liittyvät elinvoiman vahvistamiseen sekä yhteistyön kehittämiseen, kärjessä kaavoitus ja maankäyttö (92%).**
 - Talouteen, hallintoon ja organisaation kehittämiseen liittyvistä asioista tärkeimpänä pidetään *johtamisen ja hallinnon toimintatapojen kehittämistä* (80%).
 - Kuntalaisten hyvinvointiin ja osallisuuteen liittyvistä asioista tärkeimpänä pidetään *syrjäytymisen ehkäisyä* (87%).
- **Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (96%), kaavoitus ja maankäyttö (92%) sekä uusien asukkaiden houkuttelu (92%) ovat melko tai erittäin tärkeänä pidettyjen asioiden kärjessä.**
 - *Kaavoitus ja maankäyttö sekä yhteistyö paikallisten yritysten kanssa* olivat luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden mielestä tärkeimpiä asioita myös vuonna 2020 ja 2024 tehdyissä Kuntapäättäjäkyselyissä.

Kuntien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot siitä miten tärkeänä pitää seuraaviin asioihin ja toimenpiteisiin panostamista oman kunnan näkökulmasta.

Vastausten perusjakaumat (%) (kolmiluokitus). (N=2549-2560)

Tärkeimpinä ja vähiten tärkeinä panostuskohteina pidetyt asiat ja toimenpiteet

Tärkeimpänä panostuskohteina pidetyt asiat: (% melko tai erittäin tärkeänä pitävät)

1. Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (96%)
2. Kaavoitus ja maankäyttö (92%)
3. Uusien asukkaiden houkuttelu (92%)
4. Yhteistyö paikallisten yhdistysten, seurojen, seurakunnan ym. kanssa (90%)
5. Yhteistyö naapurikuntien kanssa (88%)
6. Asuntotarjonta (88%)

Vähiten tärkeinä panostuskohteina pidetyt asiat: (% melko tai erittäin tärkeänä pitävät)

1. Kuntaliitos yhden tai useamman kunnan kanssa (16%)
2. Hallinto- ja päätöksentekorakenteiden uudistaminen (54%)
3. Monipaikkaisuuden ja etätyön edellytysten kehittäminen (62%)
4. Turvallisuuden lisääminen (63%)
5. Verojen ja maksujen alentaminen tai korottaminen (64%)

Uusien asukkaiden houkuttelu *erittäin tärkeänä* pitävien osuuden kärjessä

**Erittäin tärkeänä panostuskohteina
pidettyjen asioiden TOP5**
(erittäin tärkeätä, %):

- 1) Uusien asukkaiden houkuttelu (59%)
- 2) Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (56%)
- 3) Kaavoitus ja maankäyttö (49%)
- 4) Yhteistyö paikallisten yhdistysten, seurojen, seurakunnan ym. kanssa (44%)
- 5) Syrjäytymisen ehkäisy (44%)

**Pienimmät erittäin tärkeinä
panostuskohteina pidetyt asiat**
(erittäin tärkeätä, %):

- 1) Kuntaliitos yhden tai useamman kunnan kanssa (5%)
- 2) Hallinto- ja päätöksentekorakenteiden uudistaminen (16%)
- 3) Verojen ja maksujen alentaminen tai korottaminen (16%)
- 4) Digitalisaation ja tekoälyn hyödyntäminen (16%)
- 5) Kuntalaisten suorien osallistumismahdollisuuksien lisääminen (18%)

Kuntien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot seuraaviin asioihin ja toimenpiteisiin panostamisen tärkeydestä oman kunnan näkökulmasta.

Vastausten perusjakaumat (%). (tarkka 5-luokitus). (N=2537-2557)

**Eri asioihin ja toimenpiteisiin panostamisen
tärkeys vastaajan aseman, sukupuolen,
ikäryhmän, äidinkielen, puolueustan
mukaan sekä kuntakokoluokittain ja
maakunnittain tarkasteltuna.**

Missä määrin seuraaviin asioihin ja toimenpiteisiin panostamisen tärkeydessä on nähtävissä mielipide-eroja luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden taustaominaisuuksien mukaan sekä kuntakokoluokittain ja maakunnittain. Vaihteluvälien tarkastelu.

Listatut asiat:	Asema	Sukupuoli	ikäryhmä	Äidinkieli	Puolue	Kuntakoko	Maakunta
Kaavoitus ja maankäyttö	~	~	~	~	++	++	++
Asuntotarjonta	~	+	++	~	++	+	+++
Yritysten toimitilatarjonta	+	~	+	~	++	++	++
Julkisten liikenneyhteyksien kehittäminen	~	+	+	++	++	++	++++
Kunnanosien ja kylien tasapuolinen kehittäminen	++	++	++	+	++++	+	+++
Monipaikkaisuuden ja etätyön edellytysten kehittäminen	~	++	+	+++	++++	+++++	+++++
Kunnan markkinointi matkailijoille ja vapaa-ajan asukkaille	+	+	+	+	+++	++	++++
Uusien asukkaiden houkuttelu	~	~	+	~	++	++++	++
Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa	~	~	~	~	+	~	++
Yhteistyö naapurikuntien kanssa	~	++	~	~	++	++	++
Yhteistyö paik. yhdistysten, seurojen, srk:n ym. kanssa	+	+	~	~	++	++	+
Kuntaliitos yhden tai useamman kunnan kanssa	~	+	++	+	+++	++	+++
Verojen ja maksujen alentaminen tai korottaminen	~	~	++	~	++++	++	+++
Johtamisen ja hallinnon toimintatapojen kehittäminen	~	~	++	~	+++	+	+++
Hallinto- ja päätöksentekorakenteiden uudistaminen	~	~	++	~	++++	+	++
Palvelurakenteiden ja/tai palveluverkon uudistaminen	+	~	++	~	++	++	++++
Digitalisaation ja tekoälyn hyödyntäminen	+	~	++	~	+++	++	++++
Koulutusmahdollisuuksien kehittäminen	++	~	+	~	+++	++	+++
Kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksien lisääminen	+	+	++	+	+++	++	+++
Kuntalaisten suorien osallistumismahdollisuuksien lisääminen	++	++	++	~	++++	++	+++
Turvallisuuden lisääminen	+	+	++	~	++	++++	++
Syrjäytymisen ehkäisy	+	+	+	+	+++	~	++

Vaihteluvälin suuruus tarkastelussa olevien taustaominaisuuksissa ja luokitteluissa:
~ 0-4%-yks.; + 5-9%-yks.; ++ 10-19%-yks.; +++ 20-29%-yks.; ++++ 30-39%-yks.; +++++ väh. 40%-yks.

Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden näkemykset pitkälti suht yhteneväisiä

- **Luottamushenkilöt pitävät pääsääntöisesti kartoitettuihin asioihin panostamista tärkeämpänä kuin johtavat viranhaltijat.**
- **Suurimmat näkemyserot luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden välillä:**
 - ✓ Koulutusmahdollisuuksien kehittäminen
(81% vs. 71% -> 20%-yks.)
 - ✓ Kuntalaisten suorien osallistumismahdollisuuksien lisääminen
(73% vs. 57% -> 16%-yks.)
 - ✓ Kunnan osien ja kylien tasapuolinen kehittäminen
(72% vs. 51% -> 21%-yks.)

Kuntien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot siitä miten tärkeänä pitää seuraaviin asioihin ja toimenpiteisiin panostamista oman kunnan näkökulmasta.

% vastanneista pitää tärkeänä. **VASTAAJAN ASEMAN** mukainen tarkastelu. (N=2549-2560)

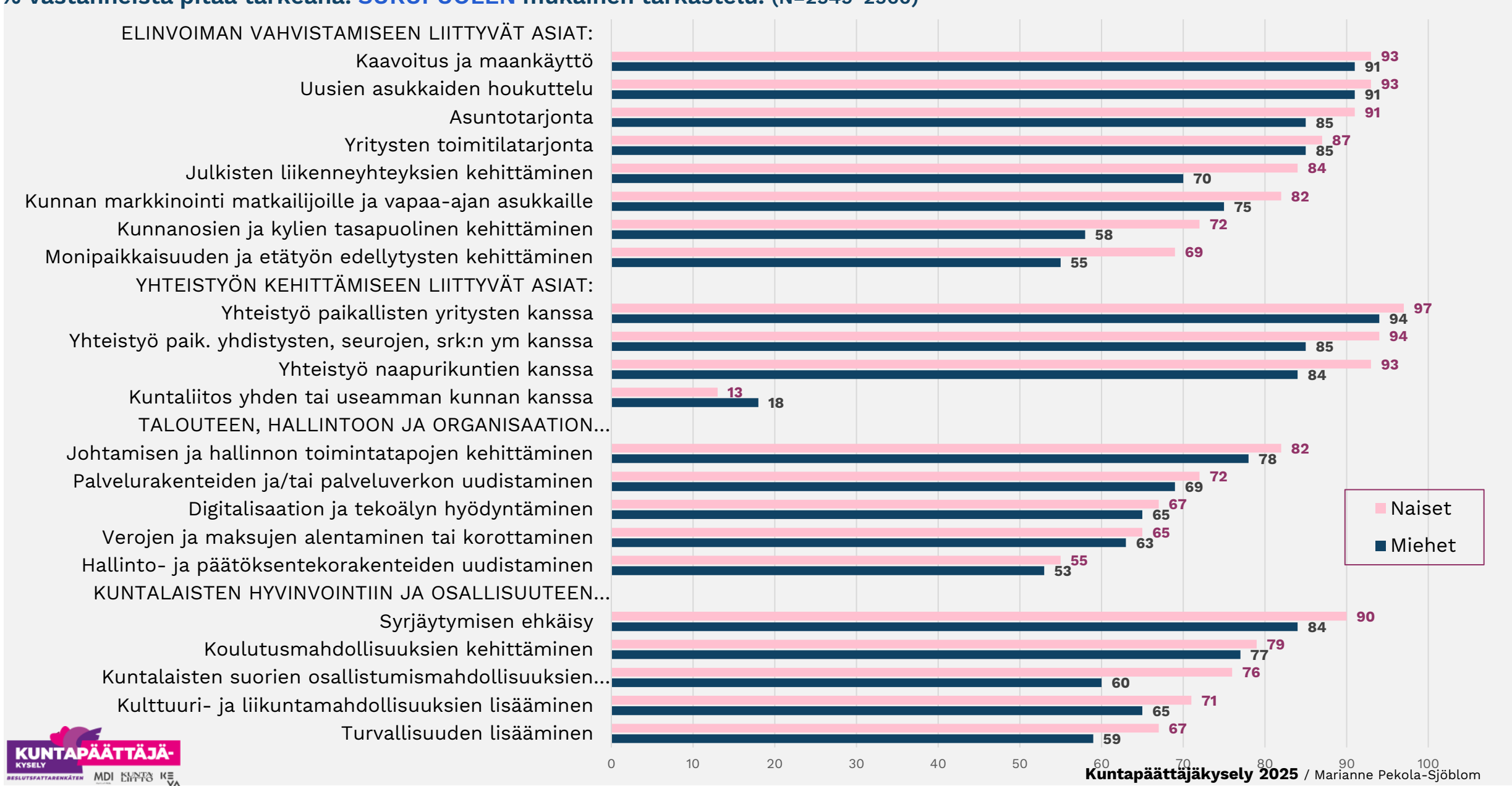
Naisvastaajat pitävät kartoitettuihin asioihin panostamista kautta linjan tärkeämpänä kuin miesvastaajat

- **Samanmielisyyttä naisten ja miesten välillä löytyy ennen kaikkea talouteen, hallintoon ja organisaation kehittämiseen liittyvistä asioista.**
- **Naisvastaajilla korostuvat erityisesti paikallisuuteen ja kuntalaisten arkeen liittyvät asiat.**
- **Suurimmat näkemyserot naisten ja miesten välillä:**
 - ✓ Kuntalaisten suorien osallistumismahdollisuuksien lisääminen
(76% vs. 60% -> ero 16%-yks.)
 - ✓ Julkisten liikenneyhteyksien kehittäminen
(84% vs. 70% -> ero 14%-yks.)
 - ✓ Kunnan osien ja kylien tasapuolinen kehittäminen
(72% vs. 58% -> ero 14%-yks.)
 - ✓ Monipaikkaisuuden ja etätyön edellytysten kehittäminen
(69% vs. 55% -> ero 14%-yks.)

Kuntien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot siitä miten tärkeänä pitää seuraaviin asioihin ja toimenpiteisiin panostamista oman kunnan näkökulmasta.

% vastanneista pitää tärkeänä. **SUKUPUOLEN** mukainen tarkastelu. (N=2549-2560)

**Kaikissa ikäryhmissä vähintään puolet vastanneista luottamus-
henkilöistä ja johtavista viranhaltijoista pitää lähes kaikkiin
listattuihin asioihin ja toimenpiteisiin panostamista melko tai erittäin
tärkeänä.**

- **Eniten merkittäviä ikäluokkien välisiä äärieroja on talouteen, hallintoon ja organisaation kehittämiseen liittyvissä, vähiten yhteistyön kehittämiseen liittyvissä asioissa.**
- **Yksimielisimpiä eri-ikäiset vastanneet ovat seuraavien asioiden tärkeydestä:**
 - Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa
 - Kaavoitus ja maankäyttö
 - Yhteistyö naapurikuntien kanssa
 - Yhteistyö paikallisten yhdistysten, seurojen, seurakunnan ym. kanssa

Kuntien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot siitä miten tärkeänä pitää seuraaviin asioihin ja toimenpiteisiin panostamista oman kunnan näkökulmasta.

% vastanneista pitää melko tai erittäin tärkeänä. (Ääriarvot lihavoituina). **IKÄLUOKITTAINEN** tarkastelu. (N=2529-2549)

Listatut asiat ja toimenpiteet:	alle 30v	30-39v	40-49v	50-59v	60-69v	70+ v	vaihtelu- väli, %	N
ELINVOIMAN VAHVISTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT:								
Kaavoitus ja maankäyttö	93	90	90	93	94	94	90-94	2543
Asuntotarjonta	95	89	89	88	88	82	82-95	2545
Yritysten toimitilatarjonta	90	85	86	86	86	86	85-90	2542
Julkisten liikenneyhteyksien kehittäminen	81	73	80	77	77	76	73-81	2538
Kunnanosien ja kylien tasapuolinen kehittäminen	75	69	61	64	65	73	61-75	2546
Monipaikkaisuuden ja etätyön edellytysten kehittäminen	60	58	65	63	62	61	58-65	2540
Kunnan markkinointi matkailijoille ja vapaa-ajan asukkaille	83	80	79	77	78	80	77-83	2544
Uusien asukkaiden houkuttelu	91	91	91	94	94	86	86-94	2542
YHTEISTYÖN KEHITTÄMISEEN LIITTYVÄT ASIAT:								
Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa	95	96	96	96	96	95	95-96	2542
Yhteistyö naapurikuntien kanssa	88	88	91	87	88	88	87-91	2545
Yhteistyö paik. yhdistysten, seurojen, srk:n ym kanssa	93	90	90	88	91	87	87-93	2529
Kuntaliitos yhden tai useamman kunnan kanssa	7	14	12	16	18	19	7-19	2532
TALOUTEEN, HALLINTOON JA ORGANISAATION KEHITTÄMISEEN LIITTYVÄT ASIAT:								
Verojen ja maksujen alentaminen tai korottaminen	57	61	61	64	69	60	57-69	2547
Johtamisen ja hallinnon toimintatapojen kehittäminen	73	74	81	79	83	86	73-86	2544
Hallinto- ja päätöksentekorakenteiden uudistaminen	50	53	52	54	55	63	50-63	2542
Palvelurakenteiden ja/tai palveluverkon uudistaminen	62	68	69	72	73	71	62-73	2541
Digitalisaation ja tekoälyn hyödyntäminen	68	62	63	66	69	72	62-72	2542
KUNTALAISTEN HYVINVOINTIIN JA OSALLISUUTEEN LIITTYVÄT ASIAT:								
Koulutusmahdollisuuksien kehittäminen	78	78	74	77	82	82	74-82	2545
Kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksien lisääminen	85	70	67	65	67	73	65-85	2546
Kuntalaisten suorien osallistumismahdollisuuksien lisääminen	85	73	70	64	66	73	64-85	2549
Turvallisuuden lisääminen	72	61	58	64	65	69	58-72	2544
Syrjäytymisen ehkäisy	88	87	84	85	90	92	84-92	2545

Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot siitä miten tärkeänä pitää seuraaviin asioihin ja toimenpiteisiin panostamista oman kunnan näkökulmasta.

Tärkeimpänä pidetyt asiat **ikäluokittain**. % vastanneista pitää melko tai erittäin tärkeänä. (N=2529-2549)

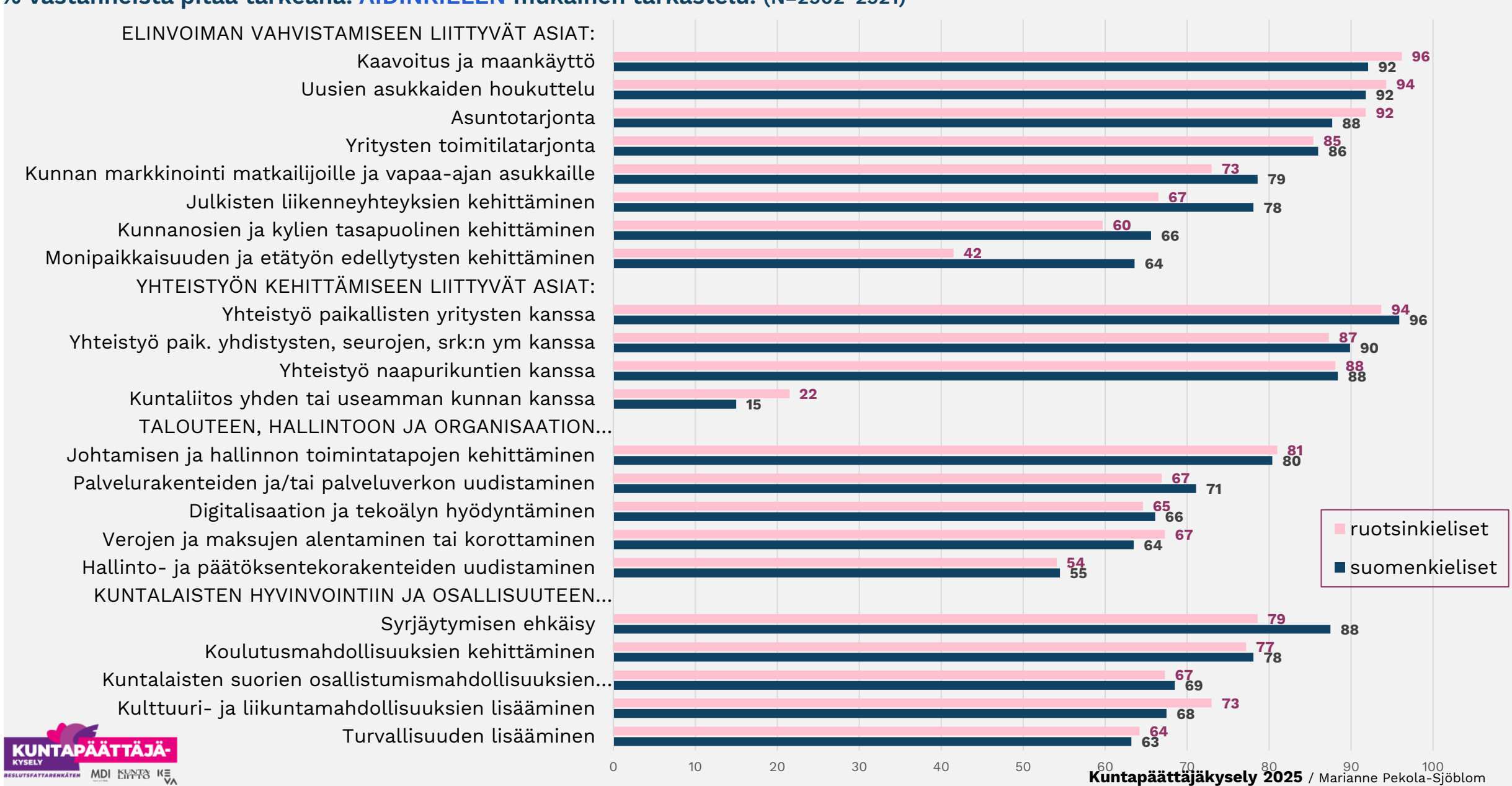
Järjestys nro	alle 30-vuotiaat	30-39 – vuotiaat	40-49- vuotiaat	50-59- vuotiaat	60-69- vuotiaat	väh. 70-vuotiaat
1	Asuntotarjonta (95%)	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (96%)	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (96%)	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (96%)	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (96%)	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (95%)
2	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (95%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (91%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (91%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (94%)	Kaavoitus ja maankäyttö (94%)	Kaavoitus ja maankäyttö (94%)
3	Kaavoitus ja maankäyttö (93%)	Kaavoitus ja maankäyttö (90%)	Yhteistyö naapuri- kuntien kanssa (91%)	Kaavoitus ja maankäyttö (93%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (94%)	Syrjäytymisen ehkäisy (92%)
4	Yhteistyö paikallisten yhdistysten, seurojen, srk:n ym. kanssa (93%)	Yhteistyö paikallisten yhdistysten, seurojen, srk:n ym. kanssa (90%)	Yhteistyö paikallisten yhdistysten, seurojen, srk:n ym. kanssa (90%)	Yhteistyö paikallisten yhdistysten, seurojen, srk:n ym. kanssa (88%)	Yhteistyö paikallisten yhdistysten, seurojen, srk:n ym. kanssa (91%)	Yhteistyö naapurikuntien kanssa (88%)
5	Uusien asukkaiden houkuttelu (91%)	Asuntotarjonta (89%)	Kaavoitus ja maankäyttö (90%)	Asuntotarjonta (88%)	Syrjäytymisen ehkäisy (90%)	Yhteistyö paikallisten yhdistysten, seurojen, srk:n ym. kanssa (87%)

Suomenkieliset vastaajat pitävät kartoitettuja asioita lähes kautta linjan hieman tärkeämpinä panostamistoimenpiteinä kuin ruotsinkieliset

- **Kieliryhmien väliset tärkeyserot pääasiassa vähäisiä.**
- **Kolme tärkeintä panostamistoimenpidettä samat molemmissa kieliryhmissä.**
- **Suurimmat näkemyserot kieliryhmien välillä:**
 - Monipaikkaisuuden ja etätyön edellytysten kehittäminen
(fi: 64% ja sv: 42% -> ero 22%-yks.)
 - Julkisten liikenneyhteyksien kehittäminen
(fi: 78% ja sv: 67% -> ero 11%-yks.)
- **Ruotsinkieliset pitävät suomenkielisiä hieman tärkeämpänä**
 - Asuntotarjonta (92% vs. 88%)
 - Kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksien lisääminen (73% vs. 68%)
 - Kuntaliitos yhden tai useamman kunnan kanssa (22% vs. 18%)

Kuntien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot siitä miten tärkeänä pitää seuraaviin asioihin ja toimenpiteisiin panostamista oman kunnan näkökulmasta.
 % vastanneista pitää tärkeänä. ÄIDINKIELEN mukainen tarkastelu. (N=2502-2521)

Luottamushenkilöiden näkemykset listattuihin asioihin ja toimenpiteisiin panostamisen tärkeydestä vaihtelevat lähes kautta linjan merkittävästi eri puolueistaan mukaan.

Suurimmat puolueiden väliset äärierot:

- Monipaikkaisuuden ja etätyön edellytysten kehittäminen (33 %-yks.)
- Kunnan osien ja kylien tasapuolinen kehittäminen (31 %-yks.)
- Hallinto- ja päätöksentekorakenteiden uudistaminen (31 %-yks.)
- Verojen ja maksujen alentaminen tai korottaminen (30 %-yks.)
- Kuntalaisten suorien osallistumismahdollisuuksien lisääminen (30 %-yks.)
- Kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksien lisääminen (29 %-yks.)

Pienimmät puolueiden väliset äärierot:

- Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (9 %-yks.)
- Yhteistyö naapurikuntien kanssa (10 %-yks.)
- Uusien asukkaiden houkuttelu (11 %-yks.)

Luottamus henkilöiden arviot siitä miten tärkeänä pitää seuraaviin asioihin ja toimenpiteisiin panostamista oman kunnan näkökulmasta. % vastanneista pitää melko tai erittäin tärkeänä.

PUOLUETAUSTAN mukainen tarkastelu. (Ääriarvot lihavoituina). (N=1771-1783)

Listatut asiat:	KOK	PS	KESK	KD	RKP	SDP	VAS	VIHR	VAL. YHD.	MUUT puolueet	vaihtelu- väli (%)	N
ELINVOIMAN VAHVISTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT:												
Kaavoitus ja maankäyttö	96	86	91	92	93	94	93	93	91	83	83-96	1780
Uusien asukkaiden houkuttelu	92	94	95	92	91	92	91	84	93	88	84-95	1775
Asuntotarjonta	87	85	90	92	93	89	84	87	88	79	79-93	1780
Yritysten toimitilatarjonta	86	90	89	91	89	88	83	93	79	83	79-93	1777
Kunnan markkinointi matkailijoille ja vapaa-ajan asukkaille	73	88	84	87	78	81	79	66	79	71	66-88	1779
Julkisten liikenneyhteyksien kehittäminen	71	70	72	79	67	86	87	86	79	83	67-87	1774
Kunnan osien ja kylien tasapuolinen kehittäminen	52	74	81	76	75	69	82	59	72	83	52-83	1780
Monipaikkaisuuden ja etätyön edellytysten kehittäminen	53	68	75	55	42	59	63	58	67	75	42-75	1776
YHTEISTYÖN KEHITTÄMISEEN LIITTYVÄT ASIAT:												
Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa	98	100	98	97	95	96	94	91	96	92	91-100	1778
Yhteistyö paik. yhdistysten, seurojen, srk:n ym kanssa	86	86	93	97	92	92	90	90	95	83	83-97	1772
Yhteistyö naapurikuntien kanssa	86	82	92	91	90	90	89	86	88	88	82-92	1782
Kuntaliitos yhden tai useamman kunnan kanssa	21	21	12	18	23	18	20	5	8	29	5-29	1771
TALOUTEEN, HALLINTOON JA ORGANISAATION KEHITTÄMISEEN LIITTYVÄT ASIAT:												
Johtamisen ja hallinnon toimintatapojen kehittäminen	86	83	81	73	77	81	81	66	90	79	66-90	1781
Palvelurakenteiden ja/tai palveluverkon uudistaminen	79	69	67	67	66	70	65	62	68	67	62-79	1781
Digitalisaation ja tekoälyn hyödyntäminen	74	59	65	49	58	66	53	59	61	58	49-74	1778
Verojen ja maksujen alentaminen tai korottaminen	68	58	57	76	65	66	70	59	59	46	46-76	1783
Hallinto- ja päätöksentekorakenteiden uudistaminen	64	67	53	46	53	53	50	40	71	63	40-71	1777
KUNTALAISTEN HYVINVOINTIIN JA OSALLISUUTEEN LIITTYVÄT ASIAT:												
Syrjäytymisen ehkäisy	78	81	90	91	87	96	99	93	95	83	78-99	1782
Koulutusmahdollisuuksien kehittäminen	75	70	81	86	89	84	91	80	76	88	70-91	1779
Kuntalaisten suorien osallistumismahdoll. lisääminen	54	61	73	71	83	82	84	77	78	83	54-84	1782
Kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksien lisääminen	65	54	67	67	80	73	81	77	62	83	54-83	1781
Turvallisuuden lisääminen	63	66	61	63	74	73	66	57	63	67	57-74	1779

Luottamushenkilöiden arviot siitä miten tärkeänä pitää seuraaviin asioihin ja toimenpiteisiin panostamista oman kunnan näkökulmasta.

Tärkeimpänä pidetyt asiat puolueittain. % vastanneista pitää melko tai erittäin tärkeänä. (N=1771-1783)

PUOLUE	Tärkeimmät 1	Tärkeimmät 2	Tärkeimmät 3
KOK	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (98%)	Kaavoitus ja maankäyttö (96%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (92%)
PS	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (100%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (94%)	Yritysten toimitilatarjonta (90%)
KESK	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (98%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (95%)	Yhteistyö paikallisten yhdistysten, seurojen, srk:n ym. kanssa (93%)
KD	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (97%)	Yhteistyö paik. yhdistysten, seurojen, srk:n ym kanssa (97%)	Kaavoitus ja maankäyttö & Asuntotarjonta & Uusien asukkaiden houkuttelu (92%)
RKP	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (95%)	Kaavoitus ja maankäyttö (93%)	Asuntotarjonta (93%)
SDP	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (96%)	Syrjäytymisen ehkäisy (96%)	Kaavoitus ja maankäyttö (94%)
VAS	Syrjäytymisen ehkäisy (99%)	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (94%)	Kaavoitus ja maankäyttö (93%)
VIHR	Kaavoitus ja maankäyttö (93%)	Yritysten toimitilatarjonta (93%)	Syrjäytymisen ehkäisy (93%)
VALITSIJAYHDISTYKSET	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (96%)	Yhteistyö paikallisten yhdistysten, seurojen, srk:n ym. kanssa (95%)	Syrjäytymisen ehkäisy (95%)
MUUT PIENPUOLUEET	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (92%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (88%)	Yhteistyö naapurikuntien kanssa & Koulutusmahdollisuuksien kehittäminen (88%)

Kuntien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot siitä mitentärkeänä pitää seuraaviin asioihin ja toimenpiteisiin panostamista oman kunnan näkökulmasta. % vastanneista pitää tärkeänä. (Min & max -arvot lihavoituina). KUNTAKOKOLUOKITTAINEN tarkastelu. (N=2537-2557)

Listatut asiat:	alle 5 000	5 000 – 10 000	10 001 – 20 000	20 001 – 50 000	50 001 – 100 000	yli 100 000	vaihtelu- väli, %	N
ELINVOIMAN VAHVISTAMISEEN LIITTYVÄT ASIAT:								
Kaavoitus ja maankäyttö	86	92	94	97	95	98	86-98	2551
Asuntotarjonta	88	88	89	87	87	93	87-93	2552
Yritysten toimitilatarjonta	81	86	86	91	86	96	81-96	2550
Julkisten liikenneyhteysien kehittäminen	71	77	77	84	83	91	71-91	2546
Kunnanosien ja kylien tasapuolinen kehittäminen	65	67	65	64	63	69	63-69	2554
Monipaikkaisuuden ja etätyön edellytysten kehittäminen	77	67	59	47	55	35	35-77	2548
Kunnan markkinointi matkailijoille ja vapaa-ajan asukkaille	85	82	78	63	86	67	63-86	2552
Uusien asukkaiden houkuttelu	95	96	95	88	96	58	58-96	2550
YHTEISTYÖN KEHITTÄMISEEN LIITTYVÄT ASIAT:								
Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa	95	97	97	95	97	93	93-97	2550
Yhteistyö naapurikuntien kanssa	93	89	89	88	74	83	74-93	2553
Yhteistyö paik. yhdistysten, seurojen, srk:n ym kanssa	93	91	89	88	83	82	82-93	2537
Kuntaliitos yhden tai useamman kunnan kanssa	13	15	20	13	26	12	12-26	2540
TALOUTEEN, HALLINTOON JA ORGANISAATION KEHITTÄMISEEN LIITTYVÄT ASIAT:								
Verojen ja maksujen alentaminen tai korottaminen	60	62	64	71	60	71	60-71	2555
Johtamisen ja hallinnon toimintatapojen kehittäminen	81	78	83	81	75	82	75-83	2552
Hallinto- ja päätöksentekorakenteiden uudistaminen	55	52	60	52	52	54	52-60	2550
Palvelurakenteiden ja/tai palveluverkon uudistaminen	64	71	77	73	78	74	64-78	2549
Digitalisaation ja tekoälyn hyödyntäminen	62	65	68	69	68	72	62-72	2550
KUNTALAISTEN HYVINVOINTIIN JA OSALLISUUTEEN LIITTYVÄT ASIAT:								
Koulutusmahdollisuuksien kehittäminen	73	79	80	80	88	80	73-88	2552
Kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksien lisääminen	64	67	67	74	73	70	64-74	2554
Kuntalaisten suorien osallistumismahdollisuuksien lisääminen	69	71	66	68	67	61	61-71	2557
Turvallisuuden lisääminen	55	62	61	71	69	86	55-86	2552
Syrjäytymisen ehkäisy	86	86	87	89	87	90	86-90	2553

Kuntakokoluokkien välillä pääsääntöisesti merkittäviä näkemyseroja listattuihin asioihin ja toimenpiteisiin panostamisen tärkeydestä.

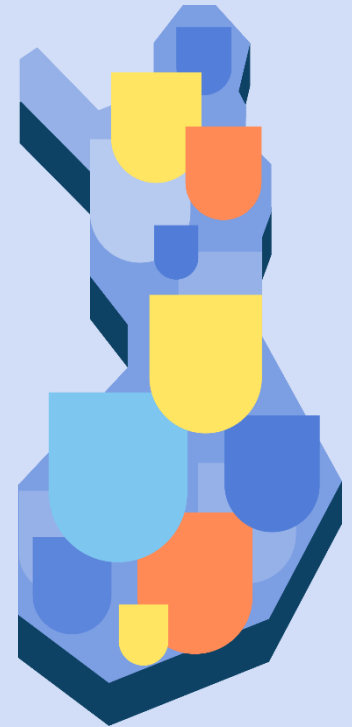
Tarkasteltuja asioita ja toimenpiteitä pidetään yleensä tärkeinä panostuskohteina kaikenkokoisissa kunnissa.

Suurimmat kuntakokoluokkien väliset äärierot:

- Monipaikkaisuuden ja etätyön edellytysten kehittäminen (42 %-yks.)
- Uusien asukkaiden houkuttelu (38 %-yks.)
- Turvallisuuden lisääminen (31 %-yks.)
- Kunnan markkinointi matkailijoille ja vapaa-ajan asukkaille (23 %-yks.)
- Julkisten liikenneyhteyksien kehittäminen (20 %-yks.)

Pienimmät kuntakokoluokkien väliset äärierot:

- Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (4 %-yks.)
- Syrjäytymisen ehkäisy (4 %-yks.)
- Asuntotarjonta (6 %-yks.)
- Kunnan osien ja kylien tasapuolinen kehittäminen (6 %-yks.)
- Johtamisen ja hallinnon toimintatapojen kehittäminen (8 %-yks.)
- Hallinto- ja päätöksentekorakenteiden uudistaminen (8 %-yks.)

Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot siitä miten tärkeänä pitää seuraaviin asioihin ja toimenpiteisiin panostamista oman kunnan näkökulmasta. Tärkeimpänä pidetyt asiat kuntakokoluokittain. % vastanneista pitää melko/erittäin tärkeänä. (N=2537-2557)

Kuntakokoluokka	Tärkeimmät 1	Tärkeimmät 2	Tärkeimmät 3
Alle 5 000 as.	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (95%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (95%)	Yhteistyö naapurikuntien kanssa & Yhteistyö paikall. yhdistysten, seurojen, srk:n ym. kanssa (93%)
5 000 - 10 000 as.	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (97%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (96%)	Kaavoitus ja maankäyttö (92%)
10 001 - 20 000 as.	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (97%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (95%)	Kaavoitus ja maankäyttö (94%)
20 001 - 50 000 as.	Kaavoitus ja maankäyttö (97%)	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (95%)	Yritysten toimitilatarjonta (91%)
50 001 - 100 000 as.	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (97%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (96%)	Kaavoitus ja maankäyttö (95%)
yli 100 000 as.	Kaavoitus ja maankäyttö (98%)	Yritysten toimitilatarjonta (96%)	Asuntotarjonta & Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (93%)

Myös maakuntien välillä pääsääntöisesti merkittäviä näkemyseroja listattuihin asioihin ja toimenpiteisiin panostamisen tärkeydestä.

Suurimmat maakuntien väliset äärierot:

- Monipaikkaisuuden ja etätyön edellytysten kehittäminen **(49 %-yks.)**
- Julkisten liikenneyhteyksien kehittäminen (39 %-yks.)
- Kunnan markkinointi matkailijoille ja vapaa-ajan asukkaille (38 %-yks.)
- palvelurakenteiden ja/tai palveluverkon uudistaminen (34 %-yks.)
- Digitalisaation ja tekoälyn hyödyntäminen (33 %-yks.)

Pienimmät maakuntien väliset äärierot:

- Yhteistyö paikallisten yhdistysten, seurojen, seurakunnan ym. kanssa (9 %-yks.)
- Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (11 %-yks.)
- Yhteistyö naapurikuntien kanssa (11 %-yks.)
- Syrjäytymisen ehkäisy (12 %-yks.)

Suurista maakuntien välillä näkyvistä näkemyseroista huolimatta kolmen tärkeimmän panostuskohteen joukossa on usein samat toimenpiteet, jotka saavat kokonaistarkastelussakin korkeimmat tärkeysarviot.

- Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa kärkikolmikossa kaikissa maakunnissa, uusien asukkaiden houkuttelu lähes kaikissa maakunnissa ja kaavoitus ja maankäyttö joka toisessa maakunnassa.

Kuntien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot siitä miten tärkeänä pitää seuraaviin asioihin ja toimenpiteisiin panostamista oman kunnan näkökulmasta. % vastanneista pitää tärkeänä. (Min-&max-arvot lihavoituina) **MAAKUNNITTAINEN** tarkastelu. (N=2537-2557)

Listatut asiat	Etelä-Karjala	Etelä-Pohjanm	Etelä-Savo	Kainuu	Kanta-Häme	Keski-Pohjanm	Keski-Suomi	Kymenlaakso	Lappi	Pirkanmaa	Pohjanmaa	Pohjois-Karjala	Pohjois-Pohjanm	Pohjois-Savo	Päijät-Häme	Satakunta	Uusimaa	Varsinais-Suomi
Elinvoiman vahvistamiseen liittyviä asioita:																		
Kaavoitus ja maankäyttö	84	87	90	90	95	82	90	93	94	93	95	81	98	87	100	93	97	94
Asuntotarjonta	78	93	72	80	94	88	89	76	90	90	96	80	92	82	86	84	90	93
Yritysten toimitilarjonta	79	94	80	81	84	85	84	86	76	88	87	85	91	87	78	90	87	87
Julkisten liikenneyhteyksien kehittäminen	77	66	77	79	73	49	77	79	74	88	61	84	77	80	81	75	84	81
Kunnanosien ja kylien tasapuolinen kehittäminen	69	76	65	66	54	62	67	66	70	66	68	71	70	71	54	51	61	61
Monipaikkaisuuden ja etätyön edellytysten kehittäminen	81	63	90	81	64	66	69	65	67	55	41	77	66	71	60	59	46	52
Kunnan markkinointi matkailijoille ja vapaa-ajan asukkaille	91	84	95	95	75	71	81	89	85	77	77	90	80	81	79	78	57	70
Uusien asukkaiden houkuttelu	94	98	95	97	95	94	91	97	92	84	97	94	95	93	94	98	80	92
Yhteistyön kehittämiseen liittyviä asioita:																		
Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa	97	99	98	96	97	88	96	99	94	97	98	96	97	96	97	98	91	96
Yhteistyö naapurikuntien kanssa	91	89	95	93	89	88	91	90	85	87	89	88	87	93	84	90	84	90
Yhteistyö paik. yhdistysten, seurojen, srk:n ym. kanssa	87	91	88	86	88	89	90	90	85	91	87	94	90	93	87	93	88	92
Kuntaliitos yhden tai useamman kunnan kanssa	15	17	13	23	12	19	20	14	26	10	30	17	7	17	14	24	14	9
Talouteen, hallintoon ja organisaation kehittämiseen liittyviä asioita:																		
Verojen ja maksujen alentaminen tai korottaminen	59	60	64	55	58	66	61	66	64	63	73	58	65	54	52	61	75	71
Johtamisen ja hallinnon toimintatapojen kehittäminen	92	81	81	76	73	72	80	72	85	75	82	82	81	77	84	82	82	82
Hallinto- ja päätöksentekorakenteiden uudistaminen	61	48	65	49	44	52	60	54	59	52	56	59	52	49	62	55	56	52
Palvelurakenteiden ja/tai palveluverkon uudistaminen	66	72	70	70	70	56	77	90	66	65	66	61	76	77	75	69	75	69
Digitalisaation ja tekoälyn hyödyntäminen	61	63	75	84	51	55	67	66	64	61	63	66	69	73	62	70	72	62
Kuntalaisten hyvinvointiin ja osallisuuteen liittyviä asioita:																		
Koulutusmahdollisuuksien kehittäminen	78	90	81	86	75	65	83	85	81	76	81	73	80	79	75	82	75	69
Kulttuuri- ja liikuntamahd. lisääminen	62	54	71	70	57	71	62	76	74	66	75	68	72	64	67	68	70	72
Kuntalaisten suorien osallist.-mahdollisuuksien lisääminen	70	67	80	77	58	60	69	75	70	63	74	74	69	72	72	59	66	67
Turvallisuuden lisääminen	63	54	64	64	57	52	57	69	62	65	67	64	65	67	70	55	69	63
Syrjäytymisen ehkäisy	86	82	88	90	85	84	88	87	90	86	82	94	89	91	94	84	86	82

Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden arviot siitä miten tärkeänä pitää seuraaviin asioihin ja toimenpiteisiin panostamista oman kunnan näkökulmasta.
Tärkeimpänä pidetyt asiat maakunnittain. % vastanneista pitää melko tai erittäin tärkeänä. (N=2537-2557)

Maakunta	1	2	3
Etelä-Karjala	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (97%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (94%)	Johtamisen ja hallinnon toimintatapojen kehittäminen (92%)
Etelä-Pohjanmaa	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (99%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (98%)	Yritysten toimitilatarjonta (94%)
Etelä-Savo	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (98%)	Kunnan markkinointi matkailijoille ja vapaa-ajan asukkaille (95%)	Uusien asukkaiden houkuttelu & Yhteistyö naapurikuntien kanssa (95%)
Kainuu	Uusien asukkaiden houkuttelu (97%)	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (96%)	Kunnan markkinointi matkailijoille ja vapaa-ajan asukkaille (95%)
Kanta-Häme	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (97%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (95%)	Kaavoitus ja maankäyttö (95%)
Keski-Pohjanmaa	Uusien asukkaiden houkuttelu (94%)	Yhteistyö paik.yhdistysten, seurojen ja srk:n ym. kanssa (89%)	Asuntotarjonta & Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa & Yhteistyö naapurikuntien kanssa (88%)
Keski-Suomi	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (98%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (91%)	Yhteistyö naapurikuntien kanssa (91%)
Kymenlaakso	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (99%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (97%)	Kaavoitus ja maankäyttö (93%)
Lappi	Kaavoitus ja maankäyttö (94%)	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (94%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (92%)
Pirkanmaa	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (97%)	Kaavoitus ja maankäyttö (93%)	Yhteistyö paik.yhdistysten, seurojen ja srk:n ym. kanssa (91%)
Pohjanmaa	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (99%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (97%)	Asuntotarjonta (95%)
Pohjois-Karjala	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (96%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (94%)	Syrjäytymisen ehkäisy & Yhteistyö paik. yhdistysten, seurojen ja srk:n ym. kanssa (94%)
Pohjois-Pohjanmaa	Kaavoitus ja maankäyttö (98%)	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (97%)	Uusien asukkaiden houkuttelu (95%)
Pohjois-Savo	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (96%)	Yhteistyö paik.yhdistysten, seurojen ja srk:n ym. kanssa (93%)	Yhteistyö naapurikuntien kanssa & Uusien asukkaiden houkuttelu (93%)
Päijät-Häme	Kaavoitus ja maankäyttö (100%)	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (97%)	Uusien asukkaiden houkuttelu & Syrjäytymisen ehkäisy (94%)
Satakunta	Uusien asukkaiden houkuttelu (98%)	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (98%)	Kaavoitus ja maankäyttö & Yhteistyö paik. yhdistysten, seurojen ja srk:n ym. kanssa (93%)
Uusimaa	Kaavoitus ja maankäyttö (97%)	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (91%)	Asuntotarjonta (90%)
Varsinais-Suomi	Yhteistyö paikallisten yritysten kanssa (96%)	Kaavoitus ja maankäyttö (94%)	Asuntotarjonta (93%)

Lisätietoja Kuntapäättäjäkyselystä 2025 ja jo julkistetuista osatuloksista:

www.kuntaliitto.fi/kuntapaattajakysely-2025

Tiedote 9.12.2025: Kuntaliiton ja MDI:n selvitys: Taloushaasteista huolimatta kuntapäättäjät suhtautuvat alkaneeseen valtuustokauteen luottavaisesti

Tiedote 17.12.2025: Keskustelu- ja päätöksentekoilmapiirillä suuri merkitys kunnan menestykselle

Marianne Pekola-Sjöblom

p. 050 337 5634

marianne.pekola-sjoblom @ kuntaliitto.fi

@M_PekolaSjoblom

www.kuntaliitto.fi

www.kommunforbundet.fi